

رای مکرر داده باشد مثلاً در بلژیک بر حسب قانون سابق هر کسی که سنش ۲۵ سال بوده و یکسال هم درحوزه انتخابیه اقامت داشته حق یک رای داشته است. کسانی که سندان ۳۵ سال و متاهل و ۵ فرانک هم مالیات مستقیم بدهند و یا مالک و ۳۸ فرانک عایدات ملکی داشته باشند و یا اینکه در صندوق ذخیره وجهی گذارده باشند که ۱۰۰ فرانک در سال بانها عاید گردد حق دورای داشته اند

وزراء - اعضاء مجلسین - رئیس دفتر مجلس - حکام ولایات - اعضاء انجمن ولایتی - وزیر مختار - قضات محاکم صلحیه و ابتدائی و استیناف و تمیز و غیره از قبیل وکلاء عدلیه و اطبا و دواساز حق سه رای داشته اند

قانون ۹ مه ۱۹۱۹ اینطریق را حذف و طریق وحدت رای را اتخاذ نموده است .

شرایط انتخاب شوندگان

• اگر انتخاب کنندگان بصرف دادن رای بیک نفر که طرف اعتماد است و ظایف ملی خود را ادا نموده اند انتخاب شوندگان در تمام دوره تقنینیه باید انجام وظیفه نموده و کمتر کسی است که از عهده این تکلیف کاملاً بر آید این است که قانون گذار در شرایط انتخاب شوندگان دقیق تر است مثلاً در اغلب ممالک سن انتخاب شوندگان بیش از سن انتخاب کنندگان است و بعضی از شرایط دیگر هم هست که بر حسب مقتضیات ممالک مختلف است مثلاً در اسپانی مستخدمین دولتی که در انتخابات منفذ باشند باید یکسال قبل از انتخابات استعفا دهند

در رومانی اغلب از مستخدمین دولتی در صورتی که داوطلب وکالت باشند سه روز بعد از اعلان انتخابات باید استعفا بدهند .
در پرتغال باید ۲۲۰۰ فرانک عابدی داشته باشند

فهرست اسامی منتخبین

بواسطه دفاتر سجل احوال و احصائیه هر محلی فهرست موقتی اسامی انتخاب کنندگان را در مدت معینی که قانون مقرر میدارد تعیین میکنند و

ساکنین محل که خود را جزو رای دهندگان میدانند حق دارند در مدتی که قانون تعیین نموده اعتراضات خود را در اداره و یا محکمه صالحه نسبت به فهرست بنمایند چه ممکن است اسامی بعضی که حق رای دارند از قلم افتاده و یا اینکه اسامی اشخاصیکه حق رای ندارند اشتبهاً جزو فهرست شده باشد مثل اینکه شخصی بسن ۲۱ سالگی که حق رای دارد برسد و اداره سجل احوال سهواً او را جزو رای دهندگان نوشته باشد و یا اینکه شخصی در محاکمه جزائی بمحروریت از حق رای محکوم ولی اسم او جزو فهرست نوشته شده باشد و بعد از انقضای مدت اعتراض فهرست قطعی است و مدت اعتراض در بلژیک در هر سال سه ماه است از ۳۱ اوت تا ۳۰ نوامبر

معرفی و قبول داوطلبان

در ممالک خارجه کاندیدا باید قبل از انتخابات معلوم باشد مثلاً در بلژیک ۱۵ روز قبل هر یکنفر داوطلبی را صدنفر بانجمن نظار معرفی میکند و داوطلبان هم باید قبول خود را کتباً اظهار نمایند و هر حزبی فهرستی ترتیب میدهد و در هر فهرست عده داوطلبان نباید از عده که باید انتخاب شوند بیشتر باشد فرقه که فهرست داوطلبان را تهیه میکند و یا داوطلبان منفرد حق تعیین یک شاهد و یک شاهد علی‌البدل دارند که در جریان انتخابات ناظر باشند.

هرگاه عده داوطلب از عده وکلائی که باید انتخاب شوند تجاوز ننمود انتخابات تعقیب نمیشود و داوطلبان بسمت وکالت معرفی میشوند در انگلستان فقط دونفر کافی است که یکنفر را بداوطلبی معرفی نماید تعیین داوطلب هرگاه در مملکت ما معمول شود جریان انتخابات را بی‌تفاوت سریع مینماید زیرا در طهران و سایر شهرهای بزرگ که عده وکلای زیاد است چون کاندیدا معین نیست و کسانی هم که در انتخابات فقط یک رای دارند جزو داوطلبان نوشته میشوند استخراج آراء مشکل و طولانی است ولی هرگاه مثل ممالک اروپا قبل از انتخابات داوطلب معلوم باشد در موقع استخراج آراء هر اسمی لازم به ثبت نیست و آراء غیر

داوطلب از درجه اعتبار ساقط میباید و بواسطه حذف اسامی جریان انتخابات سریعتر و مدت استخراج کمتر میشود

تعیین کاندیدا مستلزم فایده دیگری هم هست که نمیتوانیم از ذکر آن خودداری نمائیم و آن این است که اوراق رأی را دولت طبع میکند و در مملکت ما هر گاه بایک شرایطی اوراق مزبوره تهیه شود هم در اوراق رای ممکن نیست قلب نمود و هم قرائت اوراق سهل تر لذا در مدت استخراج مؤثر میباید

در هیئت نظار

در فرانسه یا از بین رؤسا و اعضاء داره بلدییه انتخاب می شود و یا از دو نفر مسن ترین و دو نفر از جوان ترین شخصی که حق انتخاب داشته باشند و صاحب خط و سواد هم باشند .

در بلژیک رئیس انجمن انتخابات یا یکی از قدیمترین اعضاء محکمه ابتدائی حقوق است و یا قاضی صلح و یا قائم مقام او ولی اعضاء حوزه انتخابیه مرکب از ۹ نفر از اشخاصی است که حق انتخاب و خط و سواد دارند

در فرانسه تمام داوطلبان حتی رئیس بلدی هم اگر کاندید است می تواند در حوزه انتخابیه ریاست کند ولی در بلژیک کسانی که داوطلب و کالتند در حوزه انتخابیه حق عضویت ندارند

در ایران بر حسب ماده ۹ و ۱۰ قانون انتخابات انجمن نظارت مرکب است از سه نفر از اعضاء ایالتی یا ولایتی و ۴ نفر از مردمان معروف با مانت و با سواد از طبقات اربعه علماء و تجار و اصناف و اعیان و ملاکین بتعیین حاکم و در نقاطی که انجمن ایالتی یا ولایتی نیست ۳ نفر معتمدین اهل محل بعلاوه ۴ نفر از طبقات اربعه مذکوره بتعیین حاکم

در اخذ آراء

در بعضی از ممالک اخذ آراء در یکروز میشود از این قبیل است فرانسه که در ۱۸۳۱ مدت رای ۱۰ روز و بعد از ۱۸۴۹ دو روز و از

۱۷۸۵ یکروز است یعنی یکی از روزهای یکشنبه که تعطیل است و رای دهندگان می‌توانند بسهولة برای دادن رای حاضر شوند در تمام مملکت خذ آراء میشود در ممالک دیگر بفاصله چندروز از این قبیل است انگلستان در ایران نه فقط بواسطه نبودن وسایل مدت اخذ آراء در انتخابات مملکتی محدود نیست بلکه در هر حوزه انتخابیه هم نا محدود است و مدت اخذ آراء در هر حوزه انتخابیه بموجب ماده ۲۵ قانون انتخابات از يك الى ۵ روز می‌باشد

ترتیب اخذ آراء این است که منطلق فهرست اسامی از انتخاب کنندگان دعوت میشود و در بلژیک ۵ روز قبل از اخذ رای دعوت مزبور بعمل می‌آید مدعوین رقمه دعوت را ارائه داده و رای خود را میدهند در هر حوزه انتخابیه بعده هر صد نفر از رای دهندگان محلی تهیه میشود که اختفاء رای رعایت گردد باین طریق که اگر در يك حوزه انتخابیه عدد رای دهندگان ۱۰۰۰ نفر است ده محل مخصوص برای نوشتن رای فراهم می‌نمایند

بعد از اخذ رای در فهرست علامت مخصوصی بمقابل اسم رای دهنده که بترتیب حروف الف با نوشته شده می‌گذارند تا بعد از اخذ آراء عدۀ رای دهندگان و امتناع کنندگان معلوم باشد

در رای اجباری

در بلژیک و در آرژانتین کلیه اشخاصی که حق رای دارند در در دادن رای مجبور می‌باشند و قانون گذار برای متمتعین از رای جرائمی تعیین نموده که در اول کمتر و در صورت تکرار جرم بیشتر می‌باشد از قبیل اعلان اسم ممتنع در جراید و محرومیت از ارتقاء رتبه اگر مستخدم دولت باشند (بقیه در شماره آتیه)